

antwoord in het laatste *Tijdschrift*-nummer deze verklaring alleszins bevestigt, heb ik mij slechts te verheugen in onze volledige overeenstemming, dat 1°. de resultaten der beenbreukbehandeling nog veel verbetering behoeven en 2°. die verbetering eer *in* ziekenhuizen dan daarbuiten verkregen zal worden.

Den heer FAÇÉE SCHAEFFER zal het bij het herlezen van mijn opstel wel duidelijk worden, dat hoofdzaak daarvan is een bestrijding van VAN TROOIJEN's peroratie, op grond van diens eigen gegevens en in overeenstemming met de overtuiging, die ik in mijn eerste opstel (2de helft, n°. 1, bldz. 5) heb uiteengezet. Hij herleze in het bijzonder de beide laatste alinea's van bldz. 1037. Of de viag van het *leger*, dat de heer FAÇÉE SCHAEFFER achter zich voelt, de zelfstandigheid van den huisarts, zou mogen blijven wapperen ten koste van meer invaliditeit, zal hij zelf voorzeker met mij betwijfelen. Het moet dus erom gaan, of inderdaad de ziekenhuisbehandeling meer invaliditeit dikwijls voorkomt.

Leiden, 1 October 1912.

J. A. KORTEWEG.

SCHADELIJKHEID VAN MELK VAN AAN TONGBLAAR LIJDENDE KOEIEN.

In het *Tijdschrift* van 14 September bldz. 980 begint dr. J. C. J. C. SMITS te Bila zijn artikel „Is het gebruik der melk van aan tongblaar lijdende koeien schadelijk voor de gezondheid van den mensch, speciaal voor die van kleine kinderen?” met den aanhef: „Op bldz. 1877 van het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* 1912, eerste helft, komt het antwoord voor van de afdeeling Helder en Omstreken van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, dat mij ten opzichte van de daarin genoemde gezondheidscommissie voor de gemeente Helder zóó onjuist en onvolledig voorkomt, dat ik als oud-voorzitter dier gezondheidscommissie niet mag nalaten hier ter plaatse den werkelijken stand van zaken, die ook van algemeen belang is, mede te deelen”.

Dat dit antwoord *zoo onjuist en onvolledig* is, kan de afdeeling geenszins met den heer SMITS eens zijn; hoogstens zou men kunnen spreken van eenige onvolledigheid ten opzichte van de gezondheidscommissie, doch dit staat dan geheel buiten het antwoord aan het hoofdbestuur. De heer SMITS deelt zelf mede, dat tot de burgergeneeskundigen de vraag werd gericht, of zich in hun praktijk in den laatsten tijd gevallen van maag- en darmstoornissen hadden voorgedaan, die naar hun meening aan minder deugdelijke melk moesten worden toegeschreven. Op die vraag kwam het antwoord der burgergeneesheeren in, dat vrijwel eenstemmig luidde, dat zij in den laatsten tijd veel gevallen van maag- en darmstoornissen hadden behandeld, zoowel bij volwassenen als bij zuigelingen, maar dat het verband met het gebruik van minder deugdelijke melk hun niet was gebleken. Sommigen voegden er aan toe, dat zij de oorzaak ervan in de groote hitte zochten. En toen de vraag nog eens gedetailleerder gesteld werd, werd deze alleen beantwoord door den chef van den geneeskundigen dienst bij de landmacht (een nietlid der Maatschappij), wiens patiënten naar het hospitaal der Marine vervoerd werden

om daar behandeld te worden en waar evenmin uitgemaakt kon worden of mond- en klauwzeer bij deze ziektegevallen een rol vervulde 1).

Ook het antwoord der burgergeneesheeren aan B. en W. was geheel overeenkomstig het antwoord onzer afdeling aan het hoofdbestuur.

Dat de heer SMITS zijn artikel heeft ingezonden, daartegen is natuurlijk geen bezwaar in te brengen; zijn aanhef en cursiveering maken echter den indruk, alsof de afdeling „Helder en omstreken” zich aan grove onjuistheden en onvolledigheid in haar antwoord aan het hoofdbestuur heeft schuldig gemaakt, tekortkomingen, welke zeer zeker beter gemotiveerd hadden moeten worden en door alle afdelingen gedeeld mogen worden.

Helder,
2 October 1912.

dr. R. A. TANGE.
secretaris der Afd. Helder en omstreken.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Staatsbegrooting voor 1913.

Onder hoofdstuk IV, departement van justitie, worden gelden aangevraagd voor het maken van een gebouw voor besmettelijke zieken op het terrein van het Rijksovoedingsgesticht te Amersfoort en inrichting daarvan. In de bijzondere strafgevangenis te Leeuwarden moet de ziekenafdeling verschillende verbeteringen ondergaan en moet een nieuwe afdeling (z.g. annex) tot observatie van gedetineerden, die verschijnselen vertoonen van geestesstoornis, daaraan worden toegevoegd. Voorts blijkt uit de opgaven, dat de bouwkosten der bijzondere strafgevangenis te 's Gravenhage in het geheel f 554400.— bedragen hebben (raming f 550000.—).

Bij hoofdstuk V, departement van binnenlandsche zaken, wordt voor personeel bij het centraal laboratorium ten behoeve van het staatstoezicht op de volksgezondheid, belast met tijdelijke werkzaamheden, f 2400.— meer aangevraagd dan voor 1912 wegens het groot aantal onderzoeken, die in 1913 ten behoeve van de staatscommissie voor drinkwatervoorziening zullen moeten worden verricht. Voorts is voor exploitatie van genoemd laboratorium f 2175.— meer noodig wegens het toenemend aantal onderzoeken. Aan kosten van voorbereiding van voorziening in de behoefte aan drinkwater, waarvoor in 1912 noodig was f 63000.—, wordt thans f 33000.— minder noodig geacht. Voor tegemoetkomingen aan gemeentelijke en particuliere ontsmettingsdiensten ingevolge de gewijzigde wet op de bestrijding der besmettelijke ziekten wordt f 60000.— aangevraagd. Voor subsidiën tot bestrijding der tuberculose wordt evenals voor 1912 f 135000.— uitgetrokken; voorts ook weer f 2000.— voor bestrijding van lupus en f 4000.— voor verpleging van

1) Desniettegenstaande werden de bedoelde vragen niet tot den chef van den geneeskundigen dienst der zeemacht gericht.

Bij onderzoek bleek verder, dat de burgercollega's het overbodig achtten nogmaals op de vragen te antwoorden, welke zij volkomen begrepen hadden; het was onnoodig om in herhalingen te vervallen.